

Ministeriet for sundhed og forebyggelse
Slotsholmsgade 10-12
1216 Kbh. K
Att. Sundhedsminister Jacob Axel Nielsen

Kræftens Bekæmpelse
Forebyggelse og dokumentation
Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Att. Medlemmerne af Sundhedsudvalget

København den 31. august 2009

Vedr. Restriktioner på solarieområdet

Kræftens Bekæmpelse kommenterer i dette brev på svar fra Sundhedsministeren til Folketingets Sundhedsudvalg jf. breve af 29. maj 2009, dok nr. 53396 og 53388.

Kræftens Bekæmpelse har noteret sig, at Sundhedsministeren i sine svar til Sundhedsudvalget giver udtryk for sin bekymring for forekomsten og stigningen i modermærkekræft – og at årsagen til denne stigning skyldes danskernes adfærd i solen og solarium. Det er glædeligt at ministeren anerkender problemets omfang og alvor.

Der er i mellemtiden sket en udvikling på området, hvilket begrundes denne skrivelse til Sundhedsministeren og Sundhedsudvalget:

Solarier farligere end først antaget

I juli i år omkategoriserede WHO farligheden af UV-stråling fra solarier. Arbejdet fra en international kræftforskergruppe¹ under The International Agency for Research on Cancer (IARC) gjorde, at WHO placerede UV-stråling fra solarier i kræftgruppe 1 sammen med carcinogene (kræftfremkaldende) stoffer som tobaksrøg, asbest og lign.

WHOs omkategorisering fik ministerens kollega, Venstres sundhedspolitiske ordfører Birgitte Josefsen til at udsende en pressemeddelelse i juli 2009, hvori partiet Venstre opfordrer alle kommuner² i Danmark til at slukke for solarierne i de offentlige kommunale bygninger. Forhåbentlig gælder denne opfordring og bekymring ikke kun på kommunalt plan. Kræftens Bekæmpelse opfordrer ministeren til at løfte dette op på nationalt plan. Her vil et forbud overfor den mest udsatte gruppe, nemlig de unge, være midlet til at begrænse unges adgang til et stærkt kræftfremkaldende miljø og derved få vendt de kedelige kræfttal.

Ikke længere en handelshindring

Sundhedsministeren henviser i sit svar til Sundhedsudvalget til, at et forbud vil kunne fortolkes af andre medlemslande som en særlig handelshindring. Siden ministeren afgav sit svar i maj, er der imidlertid sket en udvikling på området i EU: Tyskland (som har nationale handelsinteresser grundet en stor solarieindustri) har, ligesom Frankrig og Skotland, indført forbud for brug af solarium for unge under 18 år. Det er derfor ikke så sandsynligt, at Danmark vil blive anklaget for at opstille handelshindringer gennem et nationalt solarieforbud for unge under 18 år. Disse lande stiller også krav om bemanding af solarier for at sikre kontrol og rådgivning.

¹ Artikel offentliggjort i det medicinske tidsskrift Lancet Oncology, vol. 10, august 2009 førte til WHOs omklassificering af UV-stråling fra solarier.

² Flere kommuner har allerede fulgt udviklingen, bl.a. har Hvidovre, Roskilde og Kalundborg kommune valgt at nedlægge de kommunale solarier, mens flere andre kommuner har sat problematikken på efterårets politiske dagsorden.

Hvorfor anbefaler Kræftens Bekæmpelse lovgivning på solarieområdet?

Modermærkekræft er i stigning

Forekomsten af Modermærkekræft i Danmark er voldsomt stigende. Nylig statistik fra Cancerregistret viser, at antallet af tilfælde med modermærkekræft er steget med 63 %⁶ over de seneste ti år for både kvinder og mænd. Udviklingen viser også, at modermærkekræft nu rammer unge i modsætning til andre kræftformer. Modermærkekræft er den mest udbredte kræftform blandt unge kvinder i alderen 15-34 år og næsthøjest kræftform blandt unge mænd. Disse grupper ønsker Kræftens Bekæmpelse, på linje med WHO, at beskytte med et forbud mod brug af solarium for unge under 18 år.

Hvorfor er solarium farligt?

UV-stråling fra den naturlige sol eller fra kunstige UV-kilder, som f.eks. rørene i et solarium, er kræftfremkaldende. En ekspertgruppe under WHO har gennemgået den videnskabelige litteratur, og finder, at der er en direkte sammenhæng mellem brug af solarium og modermærkekræft. Ekspertgruppen anbefaler et forbud mod solarier for alle under 18 år⁷. En stor nordisk kohorteundersøgelse⁸ er i tråd med WHO's konklusioner og viser, at unge kvinder har en 2-3 gange højere risiko for modermærkekræft ved ét månedligt besøg i solarieret.

Hvorfor ønsker Kræftens Bekæmpelse et forbud for unge under 18 år?

Kræftens Bekæmpelse ønsker at beskytte en aldersgruppe, der er særlig udsat for kræftfremkaldende faktorer og ikke selv er i stand til at se langtidskonsekvenserne af deres handlinger. Undersøgelser⁹ fra Kræftens Bekæmpelse viser, at børn ned til 8 år bruger solarium, og at forbruget blandt børn stiger i de tidlige teenageår og toppe for unge mellem 16 og 18 år. Halvdelen¹⁰ af alle solariebrugere har oplevet at blive forbrændt som følge af et solariebesøg, hvilket er den væsentligste faktor for øget kræftisiko. Der er også betydelige samfundsomkostninger forbundet med kræft i huden, fordi det er den hyppigste kræftform i Danmark. Undersøgelse, diagnose, behandling og varig kontrol er tunge sundhedsposter¹¹.

Informationskampagner gør det ikke alene

Næsten halvdelen af alle unge bruger solarium. Omkring en fjerdedel¹² går i solarium én gang om måneden eller oftere, selvom hovedparten godt ved, at det giver en øget risiko for at udvikle kræft i huden. Dét indikerer, at de unge godt kender til sundhedsproblemet gennem informationskampagner, men at gruppepres og idealer om et solbrunt look alligevel driver de unge i solarium.

I Australien har forebyggelseskampagner på solarieområdet i over 20 år skabt opmærksomhed om problematikken og oplyst befolkningen. Men erfaringer fra bl.a. staten Victoria viser, at et lovforbud for unge under 18 år er afgørende for at reducere brugen af solarium, så de kedelige kræftstatistikker på længere sigt kan vendes.

Kan man i praksis opretholde et dansk forbud?

Større europæiske lande har vist at et nationalt forbud, kan kontrolleres i praksis. Kræftens Bekæmpelse anbefaler bemandede solarier. Bemanning kan sikre, at ingen under 18 år benytter solarierne og på samme tid sikre at voksne får den rette vejledning.

Hvorfor ligger grænsen ved 18 år?

Ifølge WHO er solarier så skadelige, at grænsen for brug af solarium burde ligge ved 35 år. Kræftens Bekæmpelse mener, at et realistisk og nødvendigt første skridt er at beskytte den mest udsatte gruppe, børn og unge under 18 år.

⁶ NORDCAN, 2009

⁷ http://www.sst.dk/upload/forebyggelse/cff/miljoemedicin/solarier/iarc_rap_om_solarier.pdf og <http://www.who.int/mediacentre/news/notes/2005/np07/en/index.html>

⁸ Veierød et al. J. Nat. Cancer Institute 2003; 95:1530-1538.

⁹ Børneindex-undersøgelsen, 2009

¹⁰ Thorgaard et al. 2009; Solundersøgelsen 2008

¹¹ Kræftens Bekæmpelse har igangsat en undersøgelse af disse sundhedsomkostninger.

¹² Thorgaard et al. 2009; Solundersøgelsen 2008

Standarden ikke tilstrækkeligt beskyttende overfor unge

Sundhedsministeren henviser i sit svar til Sundhedsudvalget også til den Europæiske standard som grundlag for restriktioner på området i Danmark. De EU-lande, der allerede har indført et forbud for unge under 18 år, har ikke anset EU-standardens som tilstrækkelig beskyttende for børn og unge. Kræftens Bekæmpelse finder den også utilstrækkelig til at forebygge modermærkekræft. Selvfølgelig er lidt regulering bedre end fuldstændig mangel på kontrol, men Kræftens Bekæmpelse ønsker fortsat at påpege, at den tilladte stråling jvf. den nye standard fortsat er så høj, at den kan sammenlignes med ækvators sol. Standarden forholder sig heller ikke til beskyttelse af børn og unge. Det vil give mange solariebrugere varige skader i huden og dermed fortsat øge risikoen for kræft i huden på længere sigt. Endvidere skal nævnes, at standarden kun gælder for nye solarier – de nuværende kan køre mange år fremover.

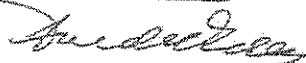
De danske familier har brug for støtte på solarieområdet

Undersøgelser³ fra Kræftens Bekæmpelse viser, at der er børn helt ned til 8 år, der bruger solarium, og at forbruget blandt børn stiger i de tidlige teenageår – omkring konfirmationsalderen – og toppe for unge mellem 16 og 18 år. Halvdelen⁴ af alle solariebrugere har oplevet at blive forbrændt som følge af et solariebesøg. Disse forbrændingerne øger risikoen for kræft i huden, særligt den alvorlige modermærkekræft.

Vores undersøgelser viser også, at over 60 %⁵ af forældrene ikke vil tillade deres børn at gå i solarium. Dét sammenholdt med at over halvdelen af alle unge går i solarium, kan fortolkes som, at de unges solarieforbrug er ude af forældrenes kontrol. Det er derfor vigtigt, at familien støttes i deres forbud.

Kræftens Bekæmpelse håber, at Tyskland og en række andre store EU-landes vedtagelse af et forbud mod, at unge under 18 kan gå i solarium, kan motivere alle danske politikere – på tværs af politiske interesser – til at sætte vores børn og unges sundhed højest på dagsordenen. Det er et lille skridt at tage, men det kan få stor indflydelse på kræftstatistikkerne i fremtiden og dermed også på danskernes velfærd og sundhed. Kræftens Bekæmpelse ser frem til ministerens svar på dette brev og sundhedsudvalgets behandling af sagen i lyset af de fornyede oplysninger.

Med Venlig Hilsen

Formand Frede Olesen

³ Børneindex-undersøgelsen, 2008

⁴ Thorgaard et al. 2009; Solundersøgelsen 2008

⁵ Thorgaard et al. 2009; Solundersøgelsen 2008

